

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: PE-4P/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3623200352
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štefčík
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2024:3623200352.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PE-4P/11/2023

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Petrom Štefčíkom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho u starého otca, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, dieťa matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., E. XXX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra – Chrenová a otca E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., F. D. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Martinom Gubkom, advokátom so sídlom v Partizánskom, Hrnčirikova 1/B, zapísaným v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou pod č. 8087, za účasti starého otca C. G., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v D., E. XXX, zastúpeného H. I., nar. XX.XX.XXXX, s číslom občianskeho preukazu I. XXX XXX, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Partizánske, takto

rozhodol:

PE-4P/11/2023

I. Súd zveruje maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, ktorý je oprávnený a povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého, v bežných veciach ho zastupovať a spravovať jeho majetok s tým, že je povinný najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením.

II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého sumou 180 € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku, a to tak, že počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, do plnoletosti dieťaťa, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

III. Matke súd určuje vyživovaciu povinnosť na maloletého sumou 36,80 € mesačne, nie však menej ako 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona, ktoré je povinná platiť s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku vždy k 15. dňu v mesiaci vopred, počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, do plnoletosti dieťaťa, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

IV. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý kalendárny týždeň v nedeľu od 15:00 hod. do 16:30 hod.

Týmto rozhodnutím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 24.11.2022 č.k. 4P/24/2022-163 vo výroku I. a rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 13.11.2017 č.k. 6P/79/2017-90 vo výroku II. v časti úpravy styku otca s maloletým počas vianočných a veľkonočných sviatkov.

V. Starý otec je povinný maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a v určený deň a hodinu maloletého otcovi odovzdať v mieste bydliska maloletého a v určený deň a hodinu maloletého od otca v mieste bydliska maloletého prevziať.

VI. Otec je oprávnený maloletého v určený deň a hodinu od starého otca prevziať v mieste bydliska maloletého a povinný v určený deň a hodinu maloletého starému otcovi v mieste bydliska maloletého odovzdať.

VII. Súd s účinnosťou ku dňu právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku zrušuje neodkladné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu zo dňa 19.04.2023 č.k. PE-4P/11/2023-53.

VIII. Súd nariaďuje výchovné opatrenie:

Súd ukladá maloletému a jeho otcovi a starému otcovi C. G., nar. XX.XX.XXXX povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny Orchidea, n.o. v rozsahu a podľa pokynov Centra pre deti a rodiny v záujme obnovy a zlepšenia vzájomných vzťahov maloletého so svojim otcom.

IX. Súd ukladá otcovi maloletého a starému otcovi C. G., nar. XX.XX.XXXX povinnosť počas trvania výchovného opatrenia spolupracovať so zariadením, v ktorom sa výchovné opatrenie bude vykonávať a s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

PE-4P/11/2023

(1) Pôvodný Okresný súd Partizánske začal dňa 23.03.2023 na návrh starých rodičov maloletého A. J. G., nar. XX.XX.XXXX (ktorá v priebehu konania zomrela) a C. G. konanie o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov G..

(2) Návrh odôvodnili v podstate tým, že maloletý bol v neustálej starostlivosti jeho matky, k otcovi si nevytvoril citový vzťah. V starostlivosti o maloletého neustále pomáhali starí rodičia z matkinej strany, s ktorými má vytvorený citový vzťah. Poukázali na negatívny vzťah rodičov maloletého, ako aj na negatívny vzťah otca k maloletému. Matka maloletého bola odsúdená na trest odňatia slobody na 6 rokov. Maloletý k otcovi chodil len počas nediel nepravidelne, pretože musel a otca sa bál. Popísali, kedy trávil maloletý čas s otcom. Otcovi vyčítali, že sa maloletému nedostatočne venuje. Poukázali aj na to, že zabezpečujú styk maloletému s matkou vo výkone trestu odňatia slobody. Poukázali na rodičovskú dohodu o úprave styku otca s maloletým vo veci sp. zn. 4P/24/2022 a na skutočnosť, že otec si pre maloletého viackrát neprišiel, ak bol maloletý chorý, nevzal ho nikdy. Otec sa maloletému počas stretnutí s ním nevenoval, učila sa s ním jeho manželka, ktorú volá „K.“. Poukázali na to, že otec väčšinu času pracuje v zahraničí a cez víkend sa venuje svojmu programu a pomste ich dcére. Poukázali aj na to, že oni zabezpečovali starostlivosť o maloletého a jeho prípravu na vyučovanie. Namietali postup kolízneho opatrovníka a psychologičky pri sociálnej práci s maloletým a pri psychologickom postupe s ním. Takisto poukázali na nepriaznivý zdravotný stav maloletého, ktorý otec podľa nich nerešpektuje. Uviedli, že v prípade, ak by bol maloletý zverený otcovi, stratil by kontakt so svojou matkou a ani oni by o ňom nemali žiadne informácie. Navrhovateľka v návrhu uviedla, že je zamestnaná s mesačným príjmom cca 710 €, v čase podania návrhu dlhodobo práceneschopná. Zdravotne však bola spôsobilá starať sa o dieťa. Navrhovateľ bol zamestnaný s mesačným príjmom asi 670,15 € v priemere, je zdravotne spôsobilý starať sa o dieťa. Uviedli náklady na bývanie 75 € na elektrinu, 170 € na plyn, 30 € na rozhlas a televíziu, 20 € na osobu za odpad, 30 € za internet.

(3) Ako dôkazy uviedli v návrhu rodný list maloletého, potvrdenie o jeho trvalom bydlisku, čestné prehlásenie p. I. L., rozsudok o rozvode manželstva rodičov maloletého a spis v uvedenej veci, rozsudok vo veci OS Partizánske sp. zn. 4P/24/2022 a spis v uvedenej veci, výsluch manželov B., správu Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Partizánskom zo dňa 17.02.2023, lekársku správu MUDr. Nosáľa, fotografiu izby, kde maloletý spáva a zatvoreného krbu, správu PhDr. Šorlovej, pracovný posudok Zariadenia pre seniorov Komfort n.o. Topoľčany, pracovný posudok Centra pre deti a rodiny Orchidea n.o. Bošany, lekárske potvrdenie J. G. a C. G..

(4) Súd uznesením zo dňa 24.03.2023 ustanovil maloletému kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

(5) Dňa 24.03.2023 podal otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pôvodnom Okresnom súde Partizánske návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Navrhoval zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti, určiť, že obaja rodičia majú právo ho zastupovať a spravovať jeho majetok, matku zaviazat' prispievať minimálnym zákonným výživným, styk s ňou neupraviť a rozhodnúť o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu právo. Konanie sa viedlo pod spisovou značkou 4P/12/2023.

(6) Návrh odôvodnil v zásade tým, že matka nastúpila na výkon trestu. Otec býva so svojou manželkou, jej sedemročnou dcérou a spoločnou trojročnou dcérou v rodinnom dome. Má harmonické a stále rodinné prostredie. Maloletý s ním má vytvorený blízky vzťah a na stretnutie s ním a jeho rodinou sa teší. Otec je zamestnaný v Rakúsku v štvordňových turnusoch od pondelka do štvrtka, zamestnávateľ mu hradí

náklady na ubytovanie. Má príjem cca 1 700 € mesačne. Má výdavky na energie v rodinnom dome 210 €, splátku hypotekárneho úveru 306 €, poisťné 200 €, strava 200 €, oblečenie a obuv 100 €, drogéria 40 €, lieky a vitamíny 50 €, pohonné hmoty 130 €, hlasový paušál 30 €, internet 20 €, dane z nehnuteľností 2,50 €. K tomu platí výživné na maloletého 180 € mesačne.

(7) Tak starí rodičia, ako aj otec maloletého sa domáhali rozhodnutia neodkladným opatrením.

(8) Uznesením pôvodného Okresného súdu Partizánske zo dňa 28.03.2023 č.k. 4P/11/2023-42 boli obe konania spojené na spoločné konanie, ktoré sa naďalej viedlo pod spisovou značkou 4P/11/2023 (od 01.07.2023 pod sp. zn. PE-4P/11/2023 – pozn. súdu).

(9) Uznesením zo dňa 19.04.2023 č.k. 4P/11/2023-53 súd zveril neodkladným opatrením maloletého do osobnej starostlivosti starých rodičov G., otcovi určil vyživovaciu povinnosť sumou 180 € mesačne, matke určil vyživovaciu povinnosť sumou 32,11 € mesačne, najmenej však 30% zo sumy životného minima na nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu a upravil styk otca s maloletým počas trvania konania tak, že je oprávnený stretávať sa s ním každý páry kalendárny týždeň od piatku od 18:00 hod do nedele do 18:00 hod s osobitnou úpravou špecifikovanou v rozhodnutí počas vianočných a veľkonočných sviatkov. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia bol zamietnutý. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.10.2023 a vykonateľnosť dňa 02.05.2023.

(10) Súd spolu s uznesením doručil účastníkom návrhy, ktoré nepodali a prílohy k nim a umožnil im urobiť k nim vyjadrenie.

(11) Otec maloletého v podanom odvolaní proti uzneseniu o neodkladnom opatrení poukázal na to, že starostlivosť otca by mala mať podľa neho prednosť pred náhradnou osobnou starostlivosťou o maloletého. Je presvedčený, že zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti by prehlbilo ich vzájomný vzťah. Poukázal na svoj odlišný prístup k tráveniu voľného času maloletým, keď sa ho snaží viesť k jeho aktívnemu tráveniu. U starých rodičov trávi čas pasívne, čo otec nepovažuje za najvhodnejšie. Pre prípad, že by odvolací súd jeho odvolaniu nevyhovel, navrhol rozšíriť styk s maloletým na každý kalendárny týždeň počas víkendu a osobitne počas vianočných a veľkonočných sviatkov.

(12) Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 31.08.2023 č.k. 12CoP/48/2023-136 uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

(13) Tunajší súd nariadil pojednávanie vo veci na 17.01.2024. Predvolal naň rodičov maloletého, právneho zástupcu otca, starého otca, kolízneho opatrovníka a prokurátora.

(14) Matka maloletého vo svojom vyjadrení k veci súhlasila s jeho zverením starému otcovi. Poukázal na to, že prostredie u starého otca je pre maloletého prirodzené. Popísala svoj kontakt s maloletým (návštevy, hovory, videohovory). Uviedla, že maloletý sa bojí svojho otca. Popísala negatívne vyjadrenia otca na maloletého a jeho negatívne správanie. Maloletý jej mal do telefónu uviesť, že sa bojí svojho otca. Otec sa má negatívne vyjadrovať pred maloletým na jeho matku.

(15) Starý otec doručil súdu dňa 10.01.2024 plnomocenstvo udelené na zastupovanie občianskemu združeniu Ženy pomáhajú ženám, súd uznesením zo dňa 16.01.2024 č.k. PE-4P/11/2023 zastúpenie nepripustil z dôvodu, že zástupca, ktorý nie je advokátom, vstupuje v iných konaniach na tunajšom súde ako zástupca, čo ustanovenie § 89 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) neumožňuje. Uvedené ustanovenie bolo aplikované podľa § 2 ods. 1, ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) aj v tomto konaní.

(16) Na pojednávaní dňa 17.01.2024 starý otec poveril do zápisnice zastupovaním v tomto konaní pani H. I., nar. XX.XX.XXXX ako fyzickú osobu. Vzhľadom na to, že neboli porušené ustanovenia § 89 CSP, súd ďalej s uvedenou osobou konal ako so zástupcom starého otca.

(17) Ako právny zástupca otca, tak aj starý otec zotrvali na svojich návrhoch. Poukázali na smrť starej matky maloletého. Starý otec uviedol, že od jej smrti zabezpečuje starostlivosť o maloletého. Maloletý sa s otcom stretol naposledy v septembri 2023, kedy ho mal otec napriek vôli maloletého vziať do auta a vyhrážať sa políciou. Poukázal na to, že nikto otcovi v stretávaní s maloletým nebráni. Maloletý navštevuje psychologičku.

(18) Súd pojednával vo veci podľa § 180 CSP bez prítomnosti matky, ktorá sa na pojednávanie neustanovila (nepožiadala o svoju eskortu), pričom nežiadala z dôležitých dôvodov o jeho odročenie.

(19) Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie podľa § 204 CSP oboznámením podstatného obsahu listinných dôkazov, vypočul otca a starého otca maloletého a pojednávanie odročil za účelom výsluchu maloletého a doplnenia listinných dôkazov na 13.03.2024.

(20) Dňa 13.03.2024 súd vec prejednal opäť v neprítomnosti matky maloletého podľa § 180 CSP (neustanovila sa, hoci bola riadne predvolaná, nežiadala o odročenie). Na pojednávanie sa neustanovil ani otec, ktorý jeho termín vzal na vedomie. Keďže nežiadal o jeho odročenie a pojednávanie sa zúčastnila jeho právna zástupkyňa, pričom osobná účasť otca nevyhnutná nebola, súd podľa rovnakého

zákonného ustanovenia vec prejednal aj v jeho neprítomnosti. Súd doplnil dokazovanie oboznámením podstatného obsahu ďalších listinných dôkazov a umožnil urobiť záverečné vyjadrenia.

(21) Súd upustil od navrhnutého výsluchu svedkyne K. B. M. z dôvodu, že sa na pojednávanie neustanovila (otec jej prítomnosť nezabezpečil) a otec prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedol, že na jej výsluchu netrvajú. Ani súd nepovažoval jej výsluch za nevyhnutný, pretože pre rozhodnutie vo veci by bol nadbytočný. Vzťah otca s maloletým má súd za preukázaný z ostatných dôkazov, rovnako ako vzťah maloletého k navrhutej svedkyňi (maloletý sám popísal svoj vzťah k nej v zásade ako dobrý).

(22) Súd z vykonaných dôkazov zistil pre potreby rozhodnutia vo veci nasledujúci skutkový stav:

(23) Rodný list na čísle listu spisu (ďalej len „č.l.“) 14: maloletý A. sa narodil dňa XX.XX.XXXX, jeho otcom je E. B. a matkou C. B..

(24) Potvrdenie o pobyte na č.l. 15: maloletý má trvalé bydlisko v D. XXX.

(25) Čestné prehlásenie na č.l. 16: v D. v dome súp. č. XXX môže so súhlasom vlastníka domu bývať maloletý, jeho matka a starý otec (pôvodne aj stará matka, ktorá zomrela).

(26) Rozsudok a č.l. 17: manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 13.11.2017 sp. zn. 6P/79/2017. V uvedenom konaní bola schválená rodičovská dohoda, na podklade ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, obaja rodičia sú oprávnení a povinní ho zastupovať a spravovať jeho majetok, otcovi bola určená vyživovacia povinnosť sumou 180 € mesačne do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletého, s účinnosťou od právoplatnosti rozvodu manželstva a bol upravený styk otca s maloletým každý páry kalendárny týždeň v nedeľu od 09:00 hod do 19:00 hod počnúc právoplatnosťou rozvodu manželstva. Osobitne bol upravený styk počas veľkonočných a vianočných sviatkov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.11.2017.

(27) Rozsudok na č.l. 19: rozsudok o rozvode manželstva rodičov maloletého bol v časti styku otca s maloletým okrem osobitnej úpravy počas sviatkov zmenený tak, že otec je oprávnený stretávať sa s ním každý páry kalendárny týždeň od piatku od 18:00 hod do nedele do 18:00 hod.

(28) Správa z diagnostického vyšetrenia na č.l. 22: maloletý je sledovaný Centrom poradenstva a prevencie Partizánske. Boli u neho evidované ťažkosti v čítaní a písaní. U maloletého boli zistené špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, ľahký stupeň dysgrafie.

(29) Lekárska správa na č.l. 24: maloletý má ochorenie dolných končatín, má predpísanú ortopedickú obuv a vložky.

(30) Fotografie na č.l. 25: v domácnosti, kde maloletý v súčasnosti býva, sa nachádza krb so zatváracími sklenenými dvierkami.

(31) Správa Poradenského centra PAEU s.r.o. na č.l. 26: maloletý je vedený v centre, pri vyšetrení prejavil negatívne nastavenie voči otcovi. Uviedol tiež, že keď má ísť k otcovi, bolí ho brucho. E. následne uviedol, že otec mu mal povedať, že mu donesie chlapov, čo mu porozprávajú, čo všetko jeho matka urobila, čo je zač a aký je zlý človek.

(32) Lekárska správa na č.l. 33: starý otec maloletého C. G. je po zdravotnej stránke schopný postarať sa o maloletého.

(33) Lustrácie na č.l. 36 týkajúce sa starého otca: starý otec má dve plnoleté dcéry. Nie je obmedzená jeho spôsobilosť na právne úkony. Nie je evidovaný v registri priestupkov ako priestupca, nemá ani záznam v registri trestov. Od 01.01.2009 bol evidovaný ako zamestnanec zamestnávateľa VEGUM a.s. Dolné Vestenice.

(34) Správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske na č.l. 44: správa bola podaná dňa 30.03.2023. V tom čase maloletý býval v domácnosti svojich starých rodičov z matkinej strany. Dňa 23.03.2023 jeho matka nastúpila na výkon trestu odňatia slobody. Maloletý od útleho detstva trávil veľa času v domácnosti starých rodičov. Od júna 2022 žil spolu so svojou matkou v ich spoločnej domácnosti, počas výkonu trestu matkou starostlivosť o maloletého zabezpečovali starí rodičia. Rodina žila v 4-izbovom rodinnom dome, štandardne zariadenom, na priemernej hygienickej úrovni. Maloletý mal vlastnú izbu prispôbenú jeho potrebám. Stará matka z matkinej strany bola v tom čase zamestnaná, dlhodobo práceneschopná. Vybavovala si invalidný dôchodok. Starostlivosť o maloletého po nástupe matky do výkonu trestu odňatia slobody zabezpečovali starí rodičia. S otcom sa maloletý pravidelne stretával. Starý otec bol zamestnaný ako robotník. Otec maloletého pracoval v Rakúsku v týždňových turnusoch. Žil v spoločnej domácnosti s manželkou, jej dcérou z predchádzajúceho vzťahu a spoločnou maloletou dcérou. Bývali v 4-izbovom rodinnom dome zariadenom moderným nábytkom, ide o novostavbu. Maloletý A. má v dome vlastnú izbu. Otec uviedol, že starí rodičia maloletého požívajú alkoholické nápoje. Poukázal aj na ich konfliktné nažívanie. O syna sa zaujímal, stretával sa s ním. Problémy nastali, keď prejavil záujem starať sa o maloletého po nástupe matky do výkonu trestu. Uviedol,

že s maloletým má dobrý vzťah, maximálne sa mu venuje, prejavil podozrenie z jeho manipulácie. Maloletému neplánuje meniť školu a kolektív, dochádzanie do školy by zabezpečovala jeho manželka. Tá súhlasila so zverením maloletého do starostlivosti otca. S maloletým majú dobrý vzťah a považuje ho za súčasť rodiny, pozitívne sú aj súrodenecké vzťahy detí. Maloletý uviedol, že by chcel zostať u starých rodičov. Popísal, že keď sa má stretnúť s otcom, bolí ho brucho. Uviedol, že u otca sa necíti dobre, necíti sa ako súčasť rodiny. O pozornosť otca sa musí deliť s nevlastnými súrodencami a manželkou otca. Otca hodnotí ako prísnejšieho a má pred ním rešpekt. Chcel by, aby sa mu u otca viac venovali. U starých rodičov pozerá televíziu, občas ide von s kamarátmi alebo sa bicykluje po ulici.

(35) Oznámenie o úmrtí na č.l. 174: stará matka maloletého J. G. zomrela dňa XX.XX.XXXX.

(36) Správa ÚVTOS Nitra – Chrenová na č.l. 181: matka maloletého nastúpila na výkon trestu odňatia slobody dňa 23.03.2023. Koniec trestu má stanovený na 23.03.2029. Do práce bola zaradená dňa 10.05.2023. Jej pracovná odmena za 6 mesiacov predstavovala 1 472,78 € a bola rozúčtovaná podľa zákona o výkone trestu odňatia slobody. Boli jej vykonané zrážky na odvody 182,52 €, zrážky na úhradu trov výkonu trestu 663,51 €, zrážky na úhradu pohľadávok 65,89 € a zrážky na úhradu výživného 58,66 €.

(37) Správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske o pomeroch maloletého s prílohami na č.l. 213: v domácnosti starých rodičov maloletého neboli zistené vážnejšie nedostatky. Problémy vznikli v stretávaní otca s maloletým v septembri 2023. Z pohľadu otca ide o nerelevantné dôvody maloletého. Maloletý tendenciu vyhýbať sa stretnutiu s otcom, uvádzal somatické problémy. Bol pri tom podporovaný starou matkou. Niektoré zdravotné problémy neboli skutočné. Maloletý uvádzal rôzne dôvody, pre ktoré sa nechce stretávať s otcom. Problémy sa vyskytli aj v jeho školskom prostredí. Maloletý vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ambulantnou a terénnou formou v Centre pre deti a rodiny Orchidea n.o. Partizánske. Cieľom je poskytnutie odbornej pomoci pri riešení výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a medzifudských vzťahoch s cieľom predchádzania nepriaznivým vplyvom zaťažujúcej a konfliktnej situácie na dieťa a jeho rodinu. Po smrti starej matky sa stretávanie otca s maloletým nerealizovalo vôbec. Centrum pre deti a rodiny s maloletým a starým otcom intenzívne pracuje. Maloletý žije so svojim starým otcom v rodinnom 4-izbovom dome. Dom je zariadený, udržiavaný na požadovanej hygienickej úrovni. Maloletý má svoju izbu, prispôbenú jeho potrebám. Náklady spojené s bývaním vo výške 345 € mesačne hradí starý otec. Starý otec k 30.12.2023 ukončil pracovný pomer, vybavuje si predčasný starobný dôchodok, aby mohol zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletého. S maloletým má dobrý vzťah. Matka maloletého je vo výkone trestu, s maloletým je v pravidelnom telefonickom kontakte, návštevy prebiehajú raz do mesiaca. Maloletý je žiakom X. ročníka Základnej školy v D.. Má diagnostikovanú vývinovú poruchu učenia – dysgrafiú. Dosahuje veľmi dobré študijné výsledky, do školy chodí upravený a čisto oblečený, navštevuje školský klub detí a školskú jedáleň. Starý otec so školou spolupracuje, o maloletého sa zaujíma. U maloletého sa prejavujú nežiaduce prvky správania, kričí po deťoch, stíska ich nevhodnou silou, chytá pod krk, búcha do pliec, kope do nôh. Po dohovore nastane len krátkodobá náprava. Maloletý pri rozhovore uviedol, že chce ostať bývať so starým otcom. O stretávanie s otcom nemá záujem. Na otcove SMS správy nereaguje. Ako dôvod uvádza nedôveru voči otcovi, pretože ho v minulosti mal sklamať a nedodržiaval dohodnuté pravidlá. Uviedol, že otec sa nepekne vyjadruje o jeho matke a on nechce tieto vyjadrenia počúvať. Otec maloletého je zamestnaný v Rakúsku, pracuje v týždňových intervaloch. Žije v spoločnej domácnosti s manželkou, jej dcérou a spoločnou maloletou dcérou. Bývajú v 4-izbovom rodinnom dome, riadne zariadenom, kde má maloletý svoju detskú izbu. Náklady s bývaním vo výške 125 € mesačne hradí rodina spolu. Taktiež spláca úver 306 € mesačne. Otec uviedol, že v čase jeho neprítomnosti by starostlivosť o maloletého zabezpečovala jeho manželka. V prípade zverenia maloletého do starostlivosti starého otca má záujem o stretávanie počas troch víkendov v mesiaci od piatka do nedele a počas každých školských prázdnin. Poukázal na svoj záujem o syna, na to že sa mu maximálne venoval, chodili na výlety, venovali sa športovým aktivitám. Od septembra 2023 sa maloletý začal správať vyhýbavo, uvádzal somatické problémy v úmysle vyhnúť sa stretnutiu s otcom. Od októbra 2023 sa stretnutia nerealizujú, vzťahová väzba otca s maloletým je narušená. V súčasnosti sa javí ako vhodná alternatíva zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca a pokračovanie v spolupráci s N. O. P.. Je potrebné riešiť aj rozšírenie kontaktu otca so synom.

Podľa Priebežnej správy č. 01/2024 Orchidea n.o. sa s maloletým a jeho starým otcom vykonáva ambulantná a terénna forma opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Opatrenia sa začali bez spolupráce s otcom. Maloletý navštevoval ambulanciu PhDr. Šorlovej už od leta 2023. V decembri 2023 boli vykonané opakované návštevy v domácnosti starého otca. Starý otec bol motivovaný k vareniu. V prežívaní maloletého bol prítomný hnev voči otcovi. Opakovane odmietol ísť k otcovi, viní ho za to, že prišiel o matku, vyčíta mu, že sa mu nevenuje, že ho nechá so „K.“. U otca sa maloletý nudí, tvrdí, že otec nepekne hovorí na jeho matku. Bojí sa, že ho neprivezie naspäť, vadí mu,

že kričí, stratil jeho dôveru, keď ho „uniesol“, oklamal. Je naplánované pomalé odkrývanie spúšťačov napätia dieťaťa s otcom, začatie budovania ich dôvery a pokus obnoviť ich vzťah. Otec kontaktuje maloletého SMS správami. Maloletý mu nechcel odpísať. Maloletý sa stretáva s priateľom matky. Názor maloletého je ostať bývať v domácnosti starého otca, ich vzťah je podporný a v záujme maloletého. Otec podpísal dohodu o spolupráci 12.01.2024.

Maloletý mal na začiatku školského roka problematické správanie v škole aj mimo školského zariadenia, prejavil násilné správanie voči deťom. 08.09.2023 absentoval v škole z vymysleného dôvodu. Maloletý je limitovaný dysgrafiou. Dosahuje však veľmi dobré učebné výsledky. Má rád futbal. Častejšie si začal zabúdať domáce úlohy a pomôcky. Stravuje sa v školskej jedálni, do školy prichádza načas, čisto a vhodne oblečený.

(38) Potvrdenie Sociálnej poisťovne o žiadosti o poberanie predčasného starobného dôchodku starého otca na č.l. 223: starý otec maloletého požiadal od 31.12.2023 o predčasný starobný dôchodok.

(39) Správa ZŠ s MŠ D. na č.l. 238: maloletý má negatívne prvky v správaní, má poznámky aj pochvalu. Jeho spolužiaci s ním majú problém, i keď jeho správanie sa zlepšilo. Mimo školy ohrozoval deti na klzisku. Triedna učiteľka mu neustále musí verbálne dohovárať. Maloletý porušil školský poriadok tým, že ostal v škole aj po vyučovaní, čo ale on poprel. Bol písomne informovaný starý otec – prostredníctvom slovníčka, maloletý však vytrhol príslušnú stranu. Maloletý klame. Počas vyučovacích hodín je aktívny, zapája sa aktívne do činností, nevyrušuje. Školský klub detí navštevuje zriedka, vymeškal 8 vyučovacích hodín, na vysvedčení má jednu trojku, tri dvojky a dve jednotky. Otec dieťaťa sa o ňom pravidelne telefonicky informuje. Psychologička mala maloletému povedať, že nemusí chodiť k otcovi, ak nechce. Otec používa aplikáciu Edupage.

(40) Správa o psychologickom procese na č.l. 259: podľa Priebežnej správy č. 2 zo dňa 11.03.2024 psychologický proces s maloletým pokračuje, zapojil sa do neho aj otec. Individuálne stretnutie s ním bolo 02.02.2024. Otec nepriznal vlastnú chybu na odmietaní maloletého stretávať sa s ním. S maloletým sa rozprávali len cez bránu. Chodí k domu syna, ale nikto mu neotvára, na SMS starý otec neodpovedá. Podľa otca maloletého „hucká“ matka a jej partner. Podľa otca syn nie je u starého otca šťastný. Otec bol usmernený v spôsobe komunikácie s maloletým. Dňa 09.02.2024 došlo k stretnutiu otca a starého otca. Maloletý napísal otcovi z mobilu starého otca správu „Nemusiš chodiť, nenávidím ťa“. Starý otec uviedol, že maloletý nechce byť s otcom sám. Ku konfliktom medzi otcom a starým otcom pri osobnom stretnutí nedošlo. Starý otec deklaroval, že nechce brániť stretávaniu otca so synom. Dňa 16.02.2024 bolo realizované stretnutie v domácnosti starého otca, starý otec uviedol, že maloletý komunikuje s otcom len cez bránu, ktorá musí byť zatvorená. Otec sa dňa 23.02.2024 odmietol stretnúť s maloletým po tom, čo mu bola doručená jeho výpoveď pred súdom. Bolo realizované len stretnutie s otcom, ktorý vyjadril sklamanie z výpovede maloletého. Otec nerozumie správaniu maloletého. Bol motivovaný vyvarovať sa výčitkám voči maloletému a obviňovaniu z klamstva. Ďalšie stretnutie bolo dohodnuté na 01.03.2024, došlo k stretnutiu otca s maloletým. Otec maloletého konfrontoval s jeho výpoveďou, vyčítal mu ju, uvádzal že sa cíti ublížený. Maloletý sa necítil komfortne. Po zásahu psychológa už maloletý na otca nereagoval. Väčšinu času bol ticho, reagoval len na tému futbalu. Maloletý otcovi neverí. Vzťah otca s ním je značne narušený, otec postupoval napriek poradenstvu a smerovaniu v starých vzoroch správania, uprednostnil svoje potreby a syna emocionálne ešte viac posunul od seba. Centrum vidí potenciál otca za okolností jeho vlastnej sebareflexie, vôle prijať zodpovednosť za vlastný podiel viny a vôľu zmeniť svoje postoje k maloletému.

(41) Komunikácia otca a starého otca na č.l. 267 a nasl.: vyplýva z nej, že otec sa jednostranne pokúša o komunikáciu s maloletým, ktorý komunikáciu odmieta. Odmieta aj stretnutia s otcom. Otec predložil aj fotografie, na ktorých je maloletý s ním alebo s jeho rodinou.

(42) Z výpovede otca vyplýva, že maloletý nebol pripravovaný na stretnutia s ním. Zo začiatku to bolo lepšie, postupne sa to zhoršovalo. Sám maloletý mu povedal, že má zakázané k nim chodiť a že on (otec) môže za to, že mama je v base. On sa mu to snažil vysvetliť, ale maloletý to nechcel pochopiť. Maloletému bránili chodiť k otcovi, ale u otca bol šťastný. Zmena nastala, keď sa domáhal zmeny úpravy rodičovských práv na súde, odvtedy začalo vypínanie mobilov a klamstvá. V posledných troch mesiacoch ho už nik nečakal, maloletý nebol pripravený. Bolo to v čase, kedy ešte žila stará matka. Posledné dve stretnutia vyšli von a maloletý povedal, že nejde, ale napokon išiel. Naposledy to bolo 25.08.2023. O dva týždne už maloletý nechcel ísť k otcovi. Nikto maloletému nezakazoval volať s matkou ani v otcovej prítomnosti. Otec súhlasil aj s návštevou matky maloletým v čase, kedy mal termín stretnutia s ním. Poslednýkrát pred pojednávaním videl maloletého 01.11.2023, bol voči nemu arogantný. Otec zakaždým volal sociálnej pracovníčke, nevedel, čo má robiť. Báł sa, že by ho psychologička obvinila, že ju napadol, keď tam prišli. Psychologickú pomoc iného psychológa by vedel zabezpečiť v piatky. Je ochotný zúčastniť sa aj psychologického poradenstva u PhDr. Šorlovej. Zamestnaný je stále u rovnakého

zamestnávateľa, k podstatnej zmene jeho majetkových a finančných pomerov nedošlo. Otec by vedel zabezpečiť stretávanie maloletého s matkou a telefonáty s matkou. Maloletý ho obviňuje, že jeho matka je vo výkone trestu odňatia slobody. On maloletému povedal, že keď bude väčší, že mu ukáže tých ľudí, aby vedel, kde je pravda. Má prístup na Edupage, sleduje prospech a dochádzku maloletého, voláva s triednou učiteľkou. Ak by mu bol maloletý zverený, je ochotný zabezpečiť, aby ostal v rovnakej škole. On chcel chodiť aj na rodičovské združenia, ale bol jeden incident a poprosili ho, aby tam nechodil. Často voláva s triednou učiteľkou. Maloletému nakupovali školské potreby. Má super vzťah s jeho dcérou a dcérou jeho manželky, manželka ho učí, venuje sa mu. Nebol by problém ani v zachovaní vzťahu so starým otcom. Maloletý nebol v škole, hoci mal byť chorý, ale nebola to pravda, nepamätá si, kedy to bolo. On volal aj na políciu kvôli požívaniu alkoholických nápojov starou matkou, vo dvore ju motalo. Starý otec maloletého nepil. Jeho dcéry volajú maloletému, pýtajú sa na neho, ale v kontakte nie sú. C. ani raz nezdvihol hovor. On má pracovný čas v Rakúsku taký, že v piatky je väčšinou o 12:00 až 13:00 doma, naspäť odchádza v pondelok zavčasu ráno alebo v nedeľu o 21:00 až 22:00. Ak by mu bol maloletý zverený počas pracovných dní, starala by sa o neho manželka. Aj ona súhlasí so zverením maloletého do otcovej osobnej starostlivosti. Po smrti starej matky nekontaktoval starého otca, že by sa chcel stretnúť s maloletým. O odbornej pomoci sám neuvažoval, keď bol problém so stretávaním, volal sociálnej pracovníčke.

(43) Z výpovede starého otca vyplýva, že sa snažil pripravovať maloletého na stretnutie s otcom. Oni sa museli podriaďovať otcovi. Otec nikdy nekúpil pomôcky do školy. Matka dbala na zovňajšok maloletého, stalo sa, že sa im (od otca) nevrátili veci. Maloletý je od nástupu matky do výkonu trestu citlivý, vidieť na ňom, že ho mrzí jeho správanie. Dňa 01.11.2023 vybavovali pohreb starej matky, vtedy prišiel otec, hoci vedel, že stará matka zomrela. Učivo, ktoré maloletému starý otec nevie vysvetliť, mu telefonicky vysvetlí matka. Maloletý sa trasie, keď mu zavolá otec. Starý otec nevie maloletého nútiť do niečoho, k čomu má odpor. Nikdy nikoho neohováral, sú to len názory otca. On nie je závislý na hraní ani nepije alkohol. Učí sa variť, prať, žehliť, všetko robí spolu s maloletým. Stále bývajú v rovnakom dome, on má príjem z výplaty od zamestnávateľa a čaká na rozhodnutie o dôchodku. Žiadne dávky ani príspevky nepoberá, akurát maloletému chodia peniaze. S otcom maloletého starý otec nemá žiadnu komunikáciu. Bol by ochotný podrobiť sa aj konzultácii u iného psychológa ako PhDr. Šorlovej. Zbliženie maloletého s otcom podľa starého otca nezáleží od neho. On nepocituje negatívne pocity voči otcovi. Návštevy maloletého s matkou zabezpečuje priateľ matky, maloletý je každý deň 45 minút s matkou v telefonickom kontakte. Maloletý nemá žiadne osobitné potreby. Vo štvrtok a v piatok mal pravidelne bolesti brucha. V súčasnosti také problémy nemá, maloletý je spokojný, žije v domnení, že nemusí ísť k otcovi. Starý otec ho na stretnutie s otcom nepripravuje, inak ako násilím by ho k stretnutiu s otcom priviesť nedokázal. V minulosti bol zakaždým pripravený, len raz odišiel s maloletým otec v starých veciach, neplánoval, že ho otec zoberie. On otcovi osobne neoznámil, keď stará matka zomrela. Netuší, čo sa stalo medzi maloletým a jeho otcom, maloletý o tom nechce hovoriť, nevie, prečo sa hnevá na otca. Na matku sa maloletý teší. Nehovorili mu, prečo je matka vo väzení, ani že by to bola vina jeho otca. Maloletý býva v domácnosti so starým otcom s výnimkou pol roka, kedy býval v Partizánskom. S maloletým sa hrávajú na dvore, ihrisku, s loptou, skladá puzzle, sledujú relácie v televízii. S priateľom matky je v telefonickom každodennom kontakte, počas týždňa, keď nepracuje, tak 2-3 hodiny denne. Cez víkendy ho vozí autobusom. Starý otec skúsil viackrát, aby sa maloletý stretol s otcom, ale ten sa rozplače. On osobne mu nepovedal, že sa nemusí s otcom stretnúť. Otázkou stretávania maloletého s otcom starý otec riešil s PhDr. Šorlovou, maloletý povedal, že nechce a už to neriešili. O otcovi sa s maloletým nerozprávajú. Výhovné problémy s maloletým doma nie sú, problémy sú v škole. Starý otec so školou komunikuje.

(44) Z výpovede maloletého vyplýva, že by chcel byť s dedom. Bývajú v dome – len oni dvaja. Má vlastnú izbu, má v nej televízor, dva stoly, posteľ a krb, v ktorom kúria. V škole je dobre, učieva sa s dedom. Dedo sa snaží starať o domácnosť a on je veľmi spokojný. O otcovi nevie rozprávať, s matkou sa rozpráva každý deň, nevie, prečo je vo výkone trestu, ani sa o to nezaujíma. K otcovi nechodí, len sa stretávajú pri bráne. Nevie, prečo je to tak. Keď chodil k otcovi, nosil si tam učebnice. Nerobil nič zaujímavé, otec chodil do nejakej firmy – odišiel ráno a vrátil sa na obed. Potom robil na dome, nejako sa nehrali. S otcom hovoria len cez bránu. On k otcovi nechce ísť, lebo ho oklamal, hnevá sa na neho. Naposledy bol u otca niekedy v auguste. Otec zavolať na babku políciu, že pôjde do väzenia. On mal z toho zmiešané pocity, ale potom zistil, že to nie je pravda. Otec je tvrdohlavý, keď chcel pomôcť, povedal mu, aby si poradil sám. Nevedel odpovedať na otázku, či by u otca chcel niečo zmeniť. S dievčatami v otcovej domácnosti sa nekamaráti. U otca mal izbu spolu s otcovou dcérou. Otcova manželka je lepšia ako otec, nie je taká prísna a bola na neho dobrá. Bojí sa, že by ho otec už nepustil domov, hovoril tak, hoci tak nespravil. Raz mu otec hodil do hlavy kuchynský kotúč. Jeho názor, že chce bývať u deda, by nezmenilo ani to, keby

súd otcovi nariadil, že ho musí odovzdať dedovi alebo že mu umožní telefonovať každý deň s matkou a každý mesiac ju navštevovať. Ak ho otec oklamal, mohol by ho oklamať znovu. S dedom sa o otcovi nebavia, ani s mamou. Nevie, ako by mali prebiehať návštevy u otca, aby bol spokojný. Za matkou chodí raz za mesiac s dedom alebo s I. – matkiným kamarátom. Jeho otec povedal niečo nepekne na babku, na nikoho iného nie. Raz ho otec zobral do auta, že sa idú len porozprávať a odviezol ho k sebe domov a povedal mu, že tam bude do utorku. Nikto mu nepovedal, že nemá ísť k otcovi, rozhodol sa sám. Otec s dedom sa spolu len pozdravili, za otcom ho vystrájala babka. On keď má ísť k otcovi, tak „dostane nervy“, bolí ho brucho. Keď mu dedo alebo mama povie, že má ísť k otcovi, tak „má nervy“. Teraz to nejako nespomínajú. Stretávať s otcom by sa chcel len pri bráne, keď by mali ísť na výlet, myslí si, že by ho otec oklamal. Psychologička mu nepovedala, že sa nemusí stretnúť s otcom, len že je na ňom ako sa rozhodne. Povedal mu to aj dedo. Povedali mu, že by tam mohol ísť na chvíľu pozrieť, ale on nevie, čo si o tom myslí. Rozmýšľal o tom, ale napadlo mu, že nebude k otcovi chodiť. Teraz sa ho už trochu bojí. Dedo, babka a mama mu povedali, že otec zbil mamu, ale on to nevidel. Myslí si, že je to pravda. Nevidel, že by otec niekedy bil manželku alebo dievčatá. Je nerozhodné, či matka a dedko majú otca radi. Dedo je pri bráne, keď otec chodí, ale nerozprávajú sa. On sa s otcom baví o športe, futbale, ale len tak 10 – 15 minút. Potom idú do vnútra. Nevie, prečo otec takto chodí, ale trochu sa ho bojí. Mohol by ho zobrať a nechať si ho, čo by bolo trochu zlé alebo „tak v strede“. Aj otec povedal, že ako sa rozhodne, tak sa rozhodne, preto sa otca v súvislosti s týmto konaním nebojí. Nevie, či sa dá na jeho rozhodnutí ešte niečo zmeniť. Nevie, či by sa chcel ešte stretnúť s otcom, bojí sa, že ho oklamal. Nemyslí si, že by otec dodržiaval nejaké pravidlá. Nepamätá si, že by otec alebo jeho manželka na neho povedali niečo nepríjemné. Pred výsluchom sa s nikým nerozprával, čo sa bude diať, s matkou to nepreberali, alebo možno áno. Nikto mu nepovedal, čo má povedať. S dedom cez víkendy pozerajú vedomostné relácie alebo šport, duel, učia sa. Hrajú sa aj vonku, kopú si futbal. Dedo ho nosí do školy. Na výlety cez zimu nechodia. S otcom by bol, len keby tam bol dedo. Keby ho otec neoklamal, išiel by s ním na výlet. On (otec) je naozaj klamár. Možno nie je klamár, keby ho neoklamal, tak by išiel. Tiež by rozmýšľal, či by ho vrátil.

(45) Súd nevykonal navrhnuté dokazovanie spismi tunajšieho súdu PE-6P/79/2017 a PE-4P/24/2022, pretože z uvedených spisov súd vykonal dokazovanie konečnými rozhodnutiami, čo považoval za dostatočné. Neboli označené žiadne iné konkrétne časti predmetných spisov, ktoré by mal súd vykonať ako dôkazy. Súd po preskúmaní uvedených spisov nezistil v nich žiadne také listiny s výnimkou konečných rozhodnutí, ktoré by boli relevantné pre rozhodnutie v tomto konaní. Preto spisy súd ako dôkazy nevykonal. Súd nevypočúval ani manželov B. – starých rodičov maloletého z otcovej strany, pretože pre rozhodnutie vo veci považoval takýto výsluch za absolútne nepodstatný. Súd nevykonal ani pracovné posudky matky ako dôkazy, hoci bolo ich vykonanie navrhnuté, pretože pre rozhodnutie vo veci ani osobné vlastnosti matky, ani jej hodnotenie bývalými zamestnávateľmi nie je podstatné. Matka je vo výkone trestu odňatia slobody, preto maloletý do jej starostlivosti odovzdaný byť nemôže. Skúmanie pomerov matky je preto v súčasnosti nadbytočné. Pozornosti súdu však neunikla skutočnosť, že pracovný posudok zo dňa 01.08.2022 matke vystavila PhDr. Ľubica Šorlová.

(46) Pri rozhodovaní súd aplikoval nasledujúce právne predpisy:

(47) Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“) rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

(48) Podľa § 44 ods. 1 ZR náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňajúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

(49) Podľa § 44 ods. 3 ZR náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

(50) Podľa § 44 ods. 4 ZR súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

(51) Podľa § 45 ods. 1 ZR ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje

maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. (52) Podľa § 45 ods. 2 ZR pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

(53) Podľa § 45 ods. 3 ZR v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

(54) Podľa § 45 ods. 4 ZR osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

(55) Podľa § 45 ods. 6 ZR rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

(56) Podľa § 45 ods. 7 ZR vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

(57) Podľa § 45 ods. 8 ZR súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

(58) Podľa § 62 ods. 1 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(59) Podľa § 62 ods. 2 ZR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

(60) Podľa § 62 ods. 3 ZR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

(61) Podľa § 62 ods. 4 ZR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

(62) Podľa § 62 ods. 5 ZR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

(63) Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho

zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

(64) Podľa § 75 ods. 2 ZR výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

(65) Podľa § 76 ods. 1 ZR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

(66) Podľa § 77 ods. 1 ZR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

(67) Podľa § 81 ods. 1 ZR ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

(68) Podľa § 37 ods. 2 písm. d) ZR ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

(69) Podľa § 37 ods. 4 ZR na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, b) inú povinnosť.

(70) Podľa čl. 5 ZR záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

(71) Podľa § 363 zákona č. 161/2015 Z.z. CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

(72) Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

(73) Súd, aplikujúc citované právne predpisy, po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že je v záujme maloletého, aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca.

(74) Maloletý bol naposledy rozsudkom Okresného súdu Partizánske vo veci sp. zn. 6P/79/2017 zverený do osobnej starostlivosti matky. Stalo sa tak v konaní o rozvod manželstva jeho rodičov. V súvislej osobnej starostlivosti matky bol maloletý až do nástupu matky na výkon trestu odňatia slobody, teda do 23.03.2023. Matka aj s maloletým bývali v spoločnej domácnosti so starými rodičmi maloletého z matkinej strany. Maloletý ostal v osobnej starostlivosti starých rodičov aj po nástupe matky do výkonu trestu odňatia slobody (na základe neodkladného opatrenia nariadeného v tomto konaní), a to až do smrti starej matky z matkinej strany dňa 31.10.2023. Po smrti starej matky ostal v náhradnej osobnej starostlivosti starého otca. O náhradnej osobnej starostlivosti starej matky tak už uvažovať nemožno.

(75) Je celkom jednoznačne preukázané, že matka maloletého nemôže zabezpečovať riadnu osobnú starostlivosť o neho. V takom prípade by prichádzalo v prvom rade do úvahy jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca (§ 28 ods. 2 ZR). Je však potrebné dôsledne skúmať, či by také zverenie bolo v súčasnosti v súlade s najlepším záujmom maloletého (čl. 5 ZR). V tejto veci sa súd priklonil k záveru, že zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca nie je v čase rozhodovania v jeho najlepšom záujme.

(76) V prvom rade je potrebné uviesť, že otec má materiálne podmienky pre vykonávanie starostlivosti o maloletého zabezpečené v dostatočnom rozsahu. Býva v riadne zariadenej domácnosti, kde by mal maloletý priestor na vlastnú realizáciu. Vykonané dokazovanie nepotvrdilo ani negatívny vzťah maloletého k otcovej manželke (podľa neho je lepšia ako otec). Vzťah maloletého k dcére otcovej manželky a k nevlastnej sestre je ambivalentný. Rizikovým faktorom v prípade zverenia maloletého do

starostlivosti otca je skutočnosť, že otec je počas pracovného týždňa v práci v Rakúsku a starostlivosť o maloletého by v tomto čase fakticky musela zabezpečovať jeho manželka. Tá je ale vo vzťahu k maloletému cudzou osobou. Nemajú príbuzenský vzťah a vzhľadom k dobe, kedy bol naposledy maloletý v domácnosti otca, sa nemala čas prehlbovať ani iná forma ich vzájomného vzťahu. Zverenie do starostlivosti otca by teda znamenalo fakticky len starostlivosť počas víkendov a faktickú náhradnú osobnú starostlivosť o maloletého zabezpečovanú manželkou otca maloletého. Počas pracovného týždňa by maloletý nebol ani so svojim otcom, ale ani s iným svojim dospelým príbuzným. Maloletý má v súčasnosti najhlbší citový vzťah (okrem matky, ktorá je vo výkone trestu) so svojim starým otcom z matkinej strany. Je na neho citovo naviazaný a dôveruje mu. Naopak, jeho vzťah s otcom je značne komplikovaný, stretnutia s otcom úplne odmieta a reaguje na ne psychosomatickými ťažkosťami. Otcovi neverí, myslí si že je klamár a nie je možné vylúčiť ani jeho mylnú predstavu, že práve otec zapríčiniť, že jeho matka je vo výkone trestu odňatia slobody. Navyše vzťah maloletého a jeho otca sa skomplikoval aj po nie najšťastnejšom prístupe otca k maloletému počas ich stretnutia v rámci psychologického poradenstva, ktoré je maloletému poskytované.

(77) Starý otec vykonáva starostlivosť o maloletého riadne a v jeho záujme. Maloletý nie je zanedbaný, riadne navštevuje školu a starý otec sa o neho riadne stará a zaujíma sa aj o jeho školské výsledky a správanie. Nedostatky maloletého aktívne v spolupráci so školou rieši, podľa starého otca je vidieť pozitívne zmeny (nedostal dva mesiace poznámku, prihlásil sa na doučovania a na recitačnú súťaž, každý deň chodí do školského klubu detí). Maloletý prechádza ťažkým životným obdobím. Nielen že je jeho matka na dlhú dobu vo výkone trestu odňatia slobody, ale navyše zomrela aj jeho stará matka, s ktorou mal takisto blízky citový vzťah. Je celkom pochopiteľné, že maloletý sa upál na tú osobu, ktorú mal najbližšie, a tou je práve starý otec. A rovnako sú pochopiteľné aj jeho problémy so správaním, ktoré sa prejavujú v škole. Dospelé osoby ho nemôžu viniť za jeho nedostatky, ani podsúvať mu svoje vlastné sklamanie, naopak, musia mu poskytnúť všemožnú pomoc a podporu, aby ťažké životné obdobie ustál s čo najmenšími následkami. Starý otec spolupracuje s Centrom pre deti a rodiny Orchidea, n.o., ktoré jemu a maloletému poskytuje odbornú pomoc v rámci opatrení sociálnoprávnej ochrany detí. Aj spoluprácu starého otca s týmto zariadením možno hodnotiť pozitívne. Postoj starého otca k psychologickému pomoci je pre maloletého zdravý vývoj absolútne primeraný a vhodný. Aj súd sa pri výsluchu maloletého presvedčil, že maloletý v mnohých veciach klame a prispôsobuje si realitu buď vlastnému vnímaniu, alebo vlastným potrebám. Vyčítať túto skutočnosť starému otcovi by však nebolo namieste. Maloletý spracúva vo svojom živote silné traumatické zážitky. Je evidentné, že aj ohýbanie reality je jedným zo spôsobov ich spracovania. Je možné vyčítať starým rodičom, že v čase, kedy už bola matka vo výkone trestu, nedostatočne pripravovali maloletého na stretnutia s otcom, že ho dostatočne psychicky nemotivovali zúčastňovať sa stretnutí a neriešili príčiny odmietania otca maloletým. Takisto je možné požadovať od starého otca, aby bol dôslednejší v pokusoch o obnovenie vzťahu maloletého s otcom a aby obnovu tohto vzťahu oveľa aktívnejšie podporoval. Napriek tomu, len ich nesprávny postoj nemôže byť dôvodom pre vytrhnutie maloletého z prostredia, ktoré sa pre neho stalo domovom.

(78) Maloletý v súčasnosti odmieta so svojim otcom čo i len komunikovať, bojí sa ho, prípadné stretnutia prebiehajú ak vôbec, tak len cez zatvorenú bránu. Kým sa vzťah otca s maloletým nezlepší, kým sa ich vzájomná dôvera neobnoví, nebolo by vhodné maloletého zveriť do osobnej starostlivosti otca. Je potrebný citlivý a dlhodobý trpezlivý prístup všetkých zúčastnených, osobitne otca a starého otca, ktorí môžu mať na maloletého ako jediní príbuzní priamy dosah (matka na neho pôsobí v zásade len na diaľku).

(79) Súd nemohol opomenúť aj vyjadrenie samotného maloletého. Ten kategoricky vylúčil svoje zverenie do starostlivosti otca a vyjadril vôľu ostať v starostlivosti starého otca. Iba názor maloletého nemôže byť jediným kritériom pre rozhodnutie o osobnej starostlivosti o neho, nemožno ho však úplne ignorovať. Súd sa sám mohol presvedčiť o rozumovej vyspelosti maloletého. Po jeho výsluchu dospel k záveru, že jeho vyjadrenia sú premyslené. Hoci môžu vychádzať z mylných predpokladov, závery maloletého sú celkom jednoznačné. Maloletý má z otca obavy, predstava čo i len stretnutia s ním mu spôsobuje stres. Jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca by v súčasnosti mohlo negatívne vplyvať na jeho duševné i telesné zdravie a citový vývin.

(80) Za takýchto okolností súd vyhodnotil, že bude v záujme maloletého, ak bude zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca z matkinej strany. Starý otec je fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, má plnú spôsobilosť na právne úkony a nie je z dôvodu zdravotného stavu vylúčený z poskytovania starostlivosti maloletému dieťaťu. Takisto neboli u neho zistené žiadne osobnostné alebo morálne prekážky poskytovania osobnej starostlivosti maloletému. Svojou doterajšou starostlivosťou, prístupom k maloletému preukázal, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletého. Okrem toho spĺňa aj podmienku, že maloleté dieťa je potrebné zveriť predovšetkým

do osobnej starostlivosti príbuzného. Súd zároveň určil vo výroku I. starému otcovi rozsah práv a povinností k maloletému podľa § 45 ods. 3 ZR a rozsah povinností podľa § 45 ods. 4 ZR.

(81) Keďže bolo rozhodnuté o náhradnej osobnej starostlivosti o maloletého, v súlade s § 45 ods. 7 ZR je potrebné rozhodnúť aj o vyživovacej povinnosti rodičov k nemu. Otcovi súd určil vyživovaciu povinnosť v rovnakom rozsahu, v akom sa na jej plnení podieľa aj v súčasnosti na základe ostatného rozhodnutia o vyživovacej povinnosti. Pomery otca ani maloletého sa od ostatného rozhodnutia podstatným spôsobom nezmenili. Navyše, na uspokojovanie potrieb maloletého sa bude v súčasnosti využívať štátna sociálna dávka vyplácaná príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Výživné teda určil sumou 180 € mesačne. Na zmenu dňa splatnosti výživného žiaden dôvod zistený nebol, preto ho súd ponechal tak, ako bol určený doteraz. Dôvod bol na zmenu platobného miesta. V dôsledku zverenia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti sa zo zákona mení platobné miesto na platenie výživného tak, že sa ním stáva úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Keďže príslušným úradom pre maloletého je Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, bude práve ten platobným miestom pre platenie výživného, a to po dobu trvania náhradnej osobnej starostlivosti (§ 45 ods. 8 ZR). Z dôvodu, že matka takisto nezabezpečuje starostlivosť o maloletého, je aj u nej nevyhnutné v súlade s citovaným zákonným ustanovením určiť výživné. V jej prípade, keďže je vo výkone trestu odňatia slobody, kde sa očakáva, že bude dlhšiu dobu, kde je síce zamestnaná, ale s minimálnymi príjmami, súd určil výživné v minimálnej zákonnej výške podľa § 62 ods. 3 ZR. Pomery matky v súčasnosti neumožňujú určiť výživné vo vyššej výške. Súd na ochranu maloletého ustanovil, že matka za každých okolností bude povinná platiť výživné v sume najmenej súčasného minimálneho zákonného výživného 36,80 €, nikdy však nie menej ako bude aktuálne minimálne zákonné výživné. Inými slovami, ak by v budúcnosti došlo k zvýšeniu minimálneho zákonného výživného, bude matka povinná platiť toto zvýšené minimálne zákonné výživné bez potreby ďalšieho rozhodnutia o tejto skutočnosti. Deň splatnosti súd určil podobne ako u otca k polovici mesiaca (k 15. dňu), pričom platobným miestom je podľa § 45 ods. 8 ZR počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

(82) Súd považoval za potrebné upraviť aj styk otca s maloletým. Súčasná úprava styku (každý druhý víkend od piatku do nedele a osobitne počas vianočných a veľkonočných sviatkov) sa nerealizuje už najmenej od augusta minulého roka. Maloletý úplne odmieta od tohto času stretávanie s otcom. Došlo teda k podstatnej zmene, ktorá si vyžaduje zmenu rozhodnutia o styku otca s maloletým.

(83) Maloletý bol ochotný akceptovať stretnutie s otcom len za zatvorenou bránou rodinného domu, v ktorom so starým otcom v súčasnosti býva. Takáto forma nie je najvhodnejšou. Je však potrebné vychádzať z aktuálnych vzťahov medzi maloletým a jeho otcom. Maloletý inú formu styku s otcom fakticky nepripúšťa. Obáva sa, že by ho otec nevrátil, že by ho oklamal. Je potrebné maloletému poskytnúť aspoň spočiatku určitú istotu pri obnovovaní vzťahov so svojím otcom, spočívajúcu v tom, že sa stretnutie bude realizovať aspoň nateraz v oveľa obmedzenejšom rozsahu. Otec maloletého pracuje v zahraničí, s maloletým sa teda môže fakticky stretávať len cez víkend. Súd z vykonaného dokazovania zistil, že stretnutia maloletého s matkou sa neuskutočňovali v nedeľu. Aby bolo možné zachovať možnosť maloletého stretnúť sa každý mesiac s matkou a aby zároveň mal otec možnosť vždy, keď bude cez víkend doma, stretnúť sa s maloletým, súd určil za deň stretávania sa nedeľu. Čas stretnutia súd obmedzil na dobu od 15:00 hod do 16:30 hod, teda na jeden a pol hodiny. V budúcnosti, keď sa vzájomné vzťahy maloletého a jeho otca zlepšia, nie je vylúčené rozsah tohto stretávania prehodnotiť. V súčasnosti je ťažké očakávať, že sa bez problémov zrealizuje stretávanie sa otca s maloletým čo i len v súdom určenom rozsahu, je však potrebné sa oň aspoň pokúšať a v pokusoch vytrvať. Vhodné bude rešpektovať aj závery, ktoré vyplývajú z nariadeného výchovného opatrenia. Maloletému vzhľadom k jeho veku ťažko možno násilím nariadiť podrobiť sa rozhodnutiu. Taká požiadavka by mu skôr ublížila, ako by podporila jeho vzťah s otcom. Je potrebné naňho pôsobiť pozitívnym citlivým a trpezlivým prístupom. Takýto prístup však musí zvoliť nielen otec, ktorý je oprávneným z rozhodnutia, ale aj starý otec, ktorý je z rozhodnutia povinným. Súd starému otcovi uložil povinnosť maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi ho odovzdať. Realizácia tejto povinnosti je síce na posúdení starého otca, ale starý otec ako dospelá a zodpovedná osoba je povinný byť pri plnení tejto povinnosti pasívny a maloletého všetkými možnými spôsobmi motivovať k stretávaniu s otcom a pritom sa nenechať odradiť ani prípadnými čiastkovými neúspechmi. Povinnosť prípravy maloletého zahŕňa nielen fyzickú prípravu, ale aj prípravu psychickú. Otcovi súd odporúča pri realizácii tohto opatrenia dbať v prvom rade na najlepší záujem maloletého, vnímať jeho potreby a obavy a neviniť maloletého za prípadné čiastkové neúspechy pri realizácii stretnutí.

(84) Keďže nariadené neodkladné opatrenie o zverení maloletého do dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti a o vyživovacej povinnosti rodičov a úprave styku otca s maloletým rozhodnutím vo veci

samej stratilo svoj zmysel, súd ho s účinnosťou ku dňu právoplatnosti rozhodnutia o náhradnej osobnej starostlivosti v rozhodnutí vo veci samej zrušil. Rozhodol tak podľa § 363 CMP.

(85) Z vykonaného dokazovania vyplynula aj potreba nariadenia výchovného opatrenia. Je potrebné pokračovať v začatom procese psychologického poradenstva, pričom je potrebné do tohto procesu zahrnúť nielen maloletého a starého otca, ale aj otca. Súčasné opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí sú len na dobrovoľnej báze. Negatívne vzájomné vzťahy otca a maloletého sú natoľko hlboké a natoľko závažné, že si vyžadujú zásah. Je potrebné, aby existovalo vykonateľné súdne rozhodnutie, ktoré nariadi maloletému, jeho starému otcovi a otcovi podrobovať sa odbornému poradenstvu. Spolupráca všetkých troch je absolútne nevyhnutná, aby sa obnovili pozitívne citové väzby medzi otcom a maloletým. Sami však nepreukázali, že by obnovovanie vzťahov zvládli bez pomoci iného subjektu. Takýmto subjektom môže byť práve Centrum pre deti a rodiny Orchidea, n.o., ktoré už začalo s rodinou maloletého pracovať. Doslovný výklad ustanovenia § 37 ods. 2 písm. d) by nasvedčoval tomu, že výchovné opatrenie je možné nariadiť len dieťaťu a jeho rodičom. Citované zákonné ustanovenie je však potrebné vykladať v prvom rade podľa jeho zmyslu a účelu. Zmyslom a účelom odborného poradenstva je pomôcť maloletému dieťaťu. Ak je tento zmysel možné dosiahnuť len za inherencie inej osoby ako rodiča (v tomto prípade starého rodiča), je dôvodné uložiť výchovné opatrenie aj tejto osobe. Takýto výklad umožňuje aj ustanovenie § 45 ods. 6 ZR. Rodičovské práva a povinnosti sú v prípade náhradnej osobnej starostlivosti obmedzené. Sčasti ich vykonáva práve osoba, do starostlivosti ktorej bolo dieťa zverené. Preto aj tejto osobe možno uložiť niektoré také povinnosti, aké by za iných okolností bolo možné uložiť len rodičom. Preto súd uložil výchovné opatrenie maloletému, starému otcovi a otcovi.

(86) Súd sa zaoberal aj námietkami otca voči zariadeniu, v ktorom sa vykonáva súčasné poradenstvo a v ktorom sa má vykonávať výchovné opatrenie. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že v súčasnosti niet iného zariadenia, kde by sa výchovné opatrenie mohlo vykonávať. Otec maloletého dobrovoľne súhlasil podrobovať sa opatreniam sociálnoprávnej ochrany detí v tomto zariadení. Za takýchto okolností musí súd uprednostniť záujem dieťaťa na pokračovaní v psychologickom pomoci pred obavami otca z nesprávneho postupu pracovníkov zariadenia. V budúcnosti, ak by sa ukázalo, že výchovné opatrenie si svoj účel neplní, a ak bude k dispozícii iné vhodné zariadenie, kde by sa vo výchovnom opatrení mohlo pokračovať a bol by predpoklad, že v inom zariadení by si výchovné opatrenie svoj účel plnilo, nie je vylúčené rozhodnúť o zmene zariadenia na výkon výchovného opatrenia. Súčasný stav to však neumožňuje. Súdu je známe z jeho činnosti, že zariadenie, v ktorom sa výchovné opatrenie bude vykonávať, má potrebnú akreditáciu a má aj odborne znalé osoby, ktoré môžu zabezpečiť riadne vykonávanie výchovného opatrenia. Obavy otca sú subjektívneho charakteru. Je pochopiteľné, že má výhrady, keďže sa nenaplnili jeho očakávania. Taktiež je pochopiteľné, že otec môže mať obavy z toho, že matka bola zamestnaná v minulosti v zariadení, kde sa má výchovné opatrenie vykonávať. Žiadne objektívne skutočnosti, ktoré by boli prekážkou nariadenia výchovného opatrenia v tomto zariadení, však súd nezistil. Podané priebežné správy, ktoré boli vykonané ako dôkaz, nenasvedčujú nevhodnému prístupu zo strany zariadenia, respektíve jeho zamestnancov.

(87) Súd považuje výchovné opatrenie za pokračovanie doteraz začatého procesu, ktorý už v zariadení prebieha a očakáva, že na doterajšie opatrenia bude len plynulo nadviazané, pričom dôraz bude kladený na naplnenie určeného cieľa výchovného opatrenia, ktorým je zlepšenie vzájomných vzťahov maloletého a jeho otca. Výchovné opatrenie bude trvať, kým to bude vzhľadom k stanovenému cieľu nevyhnutné. O zrušení výchovného opatrenia môže súd rozhodnúť na návrh i bez návrhu.

(88) Na posilnenie účelu výchovného opatrenia súd uložil dospelým účastníkom výchovného opatrenia povinnosť počas jeho trvania spolupracovať so zariadením, v ktorom sa výchovné opatrenie bude vykonávať, ako aj s príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. (§ 37 ods. 4 ZR)

(89) Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

(90) Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

(91) Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

(92) O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 a § 55 CMP. Keďže bol podaný návrh na rozhodnutie o trovách, keďže nebol zistený žiadny spravodlivý dôvod niektorému z účastníkov priznať nárok na ich náhradu, súd žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

PE-4P/11/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na súde, ktorý ho vydal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku. Súd v prípade výkonu rozhodnutia môže odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť, a postará sa o jeho odovzdanie tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.